

Beretning generalforsamling VHGF 2022

Vi har rundsendt et notat, der kort beskriver hvordan vi har oplevet udviklingen i Græm Kær i løbet af året. Jeg vil ikke her gentage, hvad vi skriver i notatet, men står selvfølgelig på mål for indholdet, for de der evt. skulle have yderligere spørgsmål.

Man kan på en måde godt sige, vi Vester Husby har en slags grundlov, der dels regulerer og på en måde har været med til at skabe området, som det ser ud i dag. Byplanvedtægterne. Uden dem havde området havde Vester Husby nok bare lignet alle andre sommerhusområder.

Vi har i løbet af de seneste 2 – 3 år oplevet ejerskifte på en del ejendomme. Men vi ved også, vi i bestyrelsen ikke får kendskab til alle. Heldigvis vælger mange købere selv at fortælle os om deres ny erhvervelser. Uanset om der er tale om familiehandler eller, der er tale om ejendomme omsat i fri handel, så kan vi konstatere, mange nye grundejere er kommet til egnen. Sandsynligvis fordi man sætter pris på den åbne og smukke natur med lys og luft, tæt på klitter, strand og skov.

Æren for dette må vi uden forbehold tilskrive Husby Sogneråd i årene omkring 1960, som valgte at udstykke hele den vestlige del af sognet og etablere et nyt sommerhusområde, - men ikke ukritisk. Den gang herskede klitheden og den bare mark, men ved hjælp fra fremsynede arkitekter og planlæggere blev det område, vi kender i dag, skabt således at den oprindelige natur nu kunne udvikle sig i takt med den skabte kulturelle natur. Med sommerhusgrunde på min. 5000 kvm., hvor husene primært skulle være opført af mursten og med tag af strå, og tog udgangspunkt i den byggestil, der gennem generationer har været gældende for bygninger opført på den oprindelige vestjyske klithede

Planmæssigt blev hele området opdelt i 2 administrative lokaliteter, nemlig 1 og 2, hvor område 1 – oprettet i 1964 blev yderligere opdelt i 2 underområder:

- område 1.1, der strækker sig fra Vedersø Klit i syd til Husby Klitplantage i nord, fra klitterne i vest hen over Græm Kær til – i store træ - grænsen i øst hvor beplantningerne starter,
- og 1.2, der strækker sig fra Vedersø Klit i syd, følger område 1.1 i vest og nord og følger stort set Bækbyvej i øst.

Der blev formuleret et sæt Byplanvedtægter som regulerer, hvordan underområderne skulle administreres, - med hver sit regelsæt.

Senere - i 1972 blev område 2 føjet til. Område 2 strækker sig fra Vedersø Klit i syd til Klitplantagen i nord – fra Klitvejen i øst og følger i vest område 1.2s østlige grænse.

For område 2 blev der ligeledes udarbejdet et sæt byplanvedtægter, der med få undtagelser følger reglerne for område 1.2.

Det var planlæggerne magtpåliggende at sikre så meget som muligt af områdets oprindelige natur bevaret - og udbredt mellem bygningerne i både område 1 og område 2, for derved at bevare områdets naturlige særpræg og det åbne landskab ud mod klitterne, klitheden og slettelandskabet mod vest – som det blev beskrevet af den daværende sognerådsformand Jens Andersen.

Og så blev der udarbejdet et udkast til, hvor veje og stier skulle anlægges, hvor mange meters bredde, de skulle anlægges med, hvor der måtte foretages beplantninger mm. De veje og stier vi i dag færdes på – på hjul eller til fods.

Da man vidste, at det øvre grundvandslag i området lå relativt højt – og især om vinteren kunne give anledning til oversvømmelser - blev der i tilslutning til byplanvedtægterne også udarbejdet nogle enkle planer for anlæg af dræn og afvandingskanaler, så området kunne holdes rimelig beboeligt.

Delområde 1.1

Græm Kær er omfattet af delområde 1.1. og dermed udlagt som en del af Vester Husby sommerhusområde. Men der blev ikke udlagt byggefelter i området, da man mente det skulle holdes åbent og frit da kæret i øvrigt var for våd til, der var forsvarligt at bygge huse her.

Syd for kæret fandt man dog egnede arealer, hvor der kunne placeres byggefelter, og her blev det muligt at opføre bygninger, men kun der, hvor de rimelig diskret kunne indføje sig i det omgivende landskab.

Igen for at sikre den frie og åbne natur mod vest – blev det ikke tilladt at opføre levende hegne eller at plante træer i det hele taget. Samtidig for at sikre fri adgang for vildtet, som der var en del af i området.

Delområde 1.2, der mod vest begynder ved østgrænsen af 1.1

Her blev det tilladt at plante på grunden, men ikke uden betingelser!

Der må plantes levende hegn – jeg gentager - plantes levende hegn – træer og buske!

Andre former for hegn er ikke tilladt ifølge byplanvedtægterne.

Stakit, plankeværk eller trådhegn er ikke levende hegn. Og i stedet for at sikre åbenhed er disse typer af hegn med til at begrænse andres frihed og ret til at opleve området.

Område 2

I grove træk arealet mellem Bækbyvej og Klitvejen. Byplanvedtægterne for dette område blev først vedtaget i Ulfborg-Vemb kommune i 1972, altså 8 år efter de første byplanvedtægter. Men reglerne her ligner til forveksling reglerne for område 1.2., så her ser man ikke den store forskel.

Ny tider

Byplanvedtægterne er ganske vist formuleret som man tænkte turisme i 60-erne og måske også turismens forventede udvikling i 60-erne og 70-erne. Man kunne umuligt – den gang - forestille sig situationen i dag,

Den gang var et sommerhus en bolig, man benyttede 1, 2 eller måske 3 uger om sommeren, og måske nogle weekender året igennem. Om vinteren blev huset lukket ned, og der var ikke behov for at tænke isolering. Og lovgivningen var da også indrettet efter de muligheder man så dengang.

I dag har nye muligheder og andre regler ændret dette. Folk har fået andre ferievaner og mere fritid - og er blevet mere mobile, og fritidshusene benyttes både sommer og vinter. Flere og flere huse benyttes i dag også til udlejning, der kan være et hæderligt supplement til fritidshusets økonomi. I den forbindelse kan man heller ikke undlade at lægge mærke til de mange kreative tiltag som madpakkehuse, saunahytter, shelters samt andre kreative tiltag enkelte grundejere besmykker deres sommerhuse med. Alt sammen – selvfølgelig i en god mening om at give husets beboere en positiv oplevelse ved benyttelse af fritidshuset.

Men det er ikke i overensstemmelse med Byplanvedtægterne. Spørger man, får man ikke lov at opføre en bygning, der ikke opfylder de i byplanvedtægterne beskrevne regler.

Trådhegn er ikke levende hegn. Og derfor ikke i overensstemmelse med byplanvedtægterne. Når trådhegn ikke er nævnt er det selvfølgelig ud fra en begrundelse om, at der nu er tale om et friluft- og fritidsområde, og ingen skulle falde for fristelsen til at udnytte de store grunde til afgræsning af husdyr. Der var dengang nok mest tænkt på kreaturer eller får. Men i dag ser vi nu, at et par grundejere er faldet for fristelsen til at indhegne næsten hele deres grund for at etablere en hundegård.

Her står vi med et ægte dilemma!

”Den der ikke spørger får heller ikke et nej”. Betyder det så, man bare kan opføre sig som man har lyst!

Her nævner byplanvedtægterne, at alene kommunen har påtaleretten overfor grundejeren, men der står ikke noget nævnt om, at kommunen har påtalepligt. Og det kan man måske undre sig over

Jeg var for snart et år siden til et møde med forvaltningen i Holstebro, hvor jeg bl.a. spurgte ind til, hvornår man havde tænkt at gøre noget ved de ikke lovligt opførte skure og lign. Her havde man rigtig mange gode undskyldninger!!! De kunne vanskeligt afse tid lige nu, da Skat - med droner havde fotograferet alle ejendomme i Holstebro kommune og fundet frem til ca. 2500 ulovligt opførte bygninger i hele kommunen. Så det ville altså tage rum tid før forvaltningen fik arbejdet sig gennem alle disse sager.

Men det er ikke bare skurene, man ikke har påtalt. Og det er ikke bare Holstebro Kommune, der har udvist en form for pligtforsømmelser. Også Ulfborg-Vemb kommune

En sjov lille detalje, som nok de færreste tænker over er, at byplanvedtægterne i §9 stk.2 for delområde 1.2 faktisk nævner at al beplantning og hegning skal holdes bag de i §3 stk, 4, beskrevne byggelinjer for de offentlige stier, hvilket vil sige: for bivejene 15 m, og for større veje 25 m.

Hvis denne regel skulle håndhæves, må ganske mange grundejere vist nok i gang med motorsaven

Vi kan sagtens kritisere indholdet i byplanvedtægterne. Men de har gjort det godt. Udfordringen for os bliver fremover at nyformulere indholdet uden at kaste de værdier vedtægterne har skabt ud med badevandet. Og her bør VHGF være med. Indtil det sker, er der behov for at alle viser storsind, og jeg vil appellere til grundejerne om ikke at provokere med fantasifulde påhit, der ikke kan holdes indenfor de rammer, vi andre kæmper for at bevare. Og det er vort håb i bestyrelsen, at medlemmerne vil stå sammen om at bevare og udvikle Vester Husby nænsomt og æstetisk med respekt for de tanker og ideer, der gennem årene har formet dette unikke område.

Græm Kær

Som antydte i det rundsendte notat har lodsejerne i Kæret for nylig indsendt endnu en ansøgning om tilladelse til udstykninger. Denne ansøgning er i øjeblikket under behandling i Holstebro kommune, men jeg skal her undlade at komme med fortolkninger om indhold og forventet udfald af kommunens behandling af sagen.

Men –

Det er jo en kendsgerning at udstykningsplanerne ikke er gået helt så gnidningsfrit, som man måske engang havde forestillet sig. Det har fået mig til at tænke:

Hvorfor sætter vi os ikke sammen, lodsejere og grundejerforening – måske også kommunen, og på frivillig basis indgår et samarbejde om at udvikle Græm Kær fra landbrugsland til det kærrområde, det rent faktisk var engang. Det vil være i tråd med tidens ånd og kærrets geografiske placering tæt på klitter, skov og andre beskyttede naturområder.

Lodsejerne skal selvfølgelig ikke forære deres værdier til et sådant projekt. Der skal vi have fat i en eller flere naturfonde til at hjælpe os. Og hvem ved - når det kommer til stykket skulle det ikke undre mig, om lodsejerne ikke kunne opnå et bedre samlet økonomisk resultat ved at indgå i et sådant samarbejde - end gennem salg af byggegrunde og opførelse af en ny sommerhus by.

Vores dør er åben. Man er mere end velkommen; man ved hvor man kan finde os.

Foreningens økonomi

Jeg vil tillade mig at konkludere foreningen har en sund økonomi. Vi har i bestyrelsen bestræbt os på ikke at kaste os ud i større udgiftskrævende projekter. Derfor har vi i dag en relativ stor egenkapital i foreningen. På

den anden side ved vi stadig ikke, om vi i den nærmeste fremtid risikerer at løbe ind i nogle større omkostningskrævende opgaver, som oprensning af gamle dræn og afledningskanaler for overfladevand.

Håndtering af affald

Håndtering af affald bliver en udfordring vi skal forholde os til fremover. Vi skal sortere mere, end vi har gjort tidligere. Også i udlejningshusene. Vi har haft møde med Nomi4S om, hvordan og i hvilket omfang vi fremover skal sortere vort affald. Ideerne har været undervejs et stykke tid, men hos Nomi4S er man d.d. endnu ikke helt skarpe på, hvordan man vil have affaldet sorteret. Man dog lovet os, at alt skal være helt klar til uge 42. Foreløbig går deres forslag på, at der ved hver husstand placeres 2 containere, hver med 2 rum. Det giver 4 fraktioner. Det affald der falder udenfor disse 4 fraktioner afleverer man på nærmeste miljøstation. Nomi4S håber at opnå tilladelse til at indrette miljøstationer for østenden af Grævlingevej, for østenden af Vester Mosevej og et sted i den østlige ende af Bækbyvej.

Veje og vedligeholdelse af veje.

Alle sidevejene registreres som private fællesveje. En beslutning Holstebro kommune tog efter sammenlægningen med Ulfborg-Vemb kommune.

Alle private fællesveje reguleres efter vejloven og skal derfor være åben for al trafik. Som grundejer har man ikke råderet over vejen, men man får lov at betale ejendomsskat af de kvm. som tilskrives den grund man har. Desuden har grundejeren den fulde vedligeholdelsespligt så at sige både med grus og grene for den del af vejen, der ligger op til ens egen grund.

I dag er det ikke postbuddet, der slider på vejen. Det er renovationsbilen Og et krav om, at renovationsselskabet skal komme med en mindre bil, der ikke er så tung vil være et udtryk for ønsketænkning. Man kan lige så godt få sin vej velfunderet, hvis der er behov for det og belagt med stabilgrus. .

Og så siger både byplanvedtægterne og vejloven, at der for enden af en blind vej skal være etableret en vendeplads. Om ikke for enden, så i det mindste i nærhed af hvor vejen ender. Og vendepladsen skal være funderet så stabil, at den kan bære renovationsbilen – også om vinteren.

Som tidligere nævnt er man pligtig at vedligeholde vejen ud for egen grund. Om man har valgt at indgå i et vejlaug og dermed gået sammen med naboerne om i fællesskab at løse opgaven er helt underordnet. Men det ville måske være en god ide på de veje, hvor man endnu ikke har etableret en vendeplads.

Men et vejlaug er ikke et krav, og et vejlaug har ingen myndighed. Det er en aftale, man frivillig deltager i fordi man vurderer at have fordel af det. Undtaget herfra ligger der dog et par gamle forordninger, der i dag afventer en kommunal afgørelse.

Ladestandere til elbiler

Vi overvejer i bestyrelsen om det vil være en god ide at foreningen køber og placerer en ladestander til elbiler et centralt sted. Tanken er tænkt som en service for de turister, der gæster området i kortere tid. De vil så kunne få batterierne opladet, mens man er på besøg. De sommerhusejere, der selv har elbil formodes selv at have etableret opladningsmuligheder for deres egen bil.

Støvende veje

Det er en kendsgerning at grusveje kan støve, når man kører på dem mens de er tørre. Det er også en kendsgerning grusvejene støver mere ved høj fart.

Vi har haft et møde med den vejansvarlige person ved Holstebro kommune, men han var i første omgang ikke helt overbevist om vores forslag om at anvende en anden grusblanding – en grusblanding med et højere indhold af ler, ville løse problemet. Andre muligheder kunne også tænkes, men en løsning ligger ikke lige for i øjeblikket. Problemet er ikke løst, men heller ikke opgivet. Vi har i bestyrelsen besluttet som situationen er nu, at vi ikke umiddelbart vil kaste flere penge ud til støvbindere, som vi forsøgte os med sidste år. Det er jo et problem, man kæmper med i hele Vestjylland, og det eneste vi ved hjælper er at reducere farten på de 4-hjulede! Vi har i bestyrelsen talt om at et venligt skilt som dette, måske kunne inspirere nogen til at sænke farten.

Afgræsningsprojektet

Selv om Husby Klitplantage ikke hører med til VHGFs område, så ved vi at mange af foreningens medlemmer ofte tager en tur i skoven, når man er i fritidshuset. Her vil man så ikke kunne undgå at lægge mærke til noget nyt er under opsejling. Naturstyrelsen Vestjylland fik sidste år en bevilling fra 15. juni-fonden til at gennemføre et afgræsningsprojekt på et ca. 400 ha stort areal. Vi urbaniserede og teoretisk funderede mennesker skal nok til at lære, at dyr faktisk er bedre til at pleje og passe naturen end vi mennesker. Derfor skal der i afgræsningsprojektet udsættes et antal store græssere, stude og vallakker, der så får opgave at afgræsse – primært parabelklitterne, men også andre områder i vestlige og nordlige del af skoven. Der er nogle steder allerede sat hegn op.

Og når dyrene ankommer: så lad guds skyld være med at søge kontakt med dyrene. Selv om de ligner husdyr, så skal de være vilde, og man bør undlade at søge kontakt med dem, og slet ikke forsøge at lokke dem med noget spiseligt.

Projektet forventes at løbe over en 5-årig periode. I nationalpark Thy har man gennemført et lignende projekt i et område i Sydthy. Her fandt man 7 år efter projektets start ikke mindre en 16 plante arter, man ikke havde kunnet lokalisere før projektets start.

I den nu løbende debat ser det ud som om publikum har vanskelig ved at adskille afgræsningsprojektet fra det næste projekt, som nu er vedtaget at et flertal i Folketinget:

Naturnationalpark

Naturnationalpark er et helt ny begreb, som nu skal etableres i udvalgte områder i landet. Og kun på statens arealer. Det er et projekt, der foreløbig strækker sig over 25 år. Naturnationalparkerne skal som udgangspunkt også afgræsses af store græssende dyr. Og det er slet ikke besluttet, hvilke typer af dyr, der skal afgræsse i Husby Klitplantage. Naturstyrelsen Vestjylland har fået til opgave at nedsætte en projektgruppe bestående af repræsentanter fra lokale interessegrupper – herunder VHGF – der så forventes at få indflydelse på, hvordan og hvor projektet skal forløbe. En konsekvens af naturnationalparkerne er, at alle økonomiske interesser skal ud af skoven. Og så skal man, som førnævnte afgræsningsprojekt lade dyrene pleje skoven. Derfor skal plejeområdet også her indhegnes. Til stor ærgrelse for nogen, men ingen bliver forment adgang til projektområdet. Der bliver opsat låger, så alle kan komme ind – og komme ud. Jeg er faktisk overbevist om, det nok skal vise sig at blive til stor glæde for de af vores medlemmer, der elsker at bevæge sig i skoven og følge udviklingen som naturen herved kommer til at gennemgå.

Men endnu er projektet i sin spæde start og foran os ligger stadig mange ubesvarede spørgsmål.